

bude spor právoplatně projednán, bylo přiznáno prozatímním opatřením přiměřené slušné výživné (§§ 108 a 117 obč. zák. a § 382 čís. 8 ex. ř.). Přípustnost tohoto prozatímního opatření nelze však, jak již uvedl rekursní soud, omezovati pouze na případy žaloby o rozvod nebo rozluky manželství, aniž činiti je, jak mylně za to má soud rekursní, závislým na osvědčení ohrožení ze spoluzítí s druhým manželem, neboť § 117 obč. zák. nečiní povolení prozatímní výživy závislým na osvědčení ohrožení a není proto povolení prozatímní výživy manželce nutně závislým na okolnostech, na kterých je činí závislým rekursní soud. Poněvadž manželka v tomto případě opustila, jak již první soud správně uvedl, společný byt s manželem za jeho souhlasu proto, že byt nestačil k obývání jejímu a jejího dítěte, když již byl obýván šesti jinými osobami a tudíž byl nevhodným a nedostatečným a manžel dosud jiného vhodného bytu pro svou rodinu neopatřil, a poněvadž úprava užívání domovního bytu, jak ji žalovaný zamýšlí, jest nezpůsobitou odstraniti jeho nedostatečnost, a poněvadž dále jest osvědčeno, že žalovaný manželku, když koncem roku 1924 k němu přišla, z bytu toho vyhnal, a otázka, zda byla povinnou, vyhověti pozdější výzvě manželově k návratu do společné domácnosti, bude rozhodnuta teprve ve sporu samotném, týkajícím se konečného nároku na výživné, dlužno přiznati manželce nárok na prozatímní výživné po dobu tohoto sporu o výživné i bez průkazu ohrožení.

Čís. 6248.

Nespravedlivou (§ 870 obč. zák.) jest pohrůžka, neměl-li hrozící práva použití donucovacího prostředku, jehož použil, nebo použil-li sice přípustného donucovacího prostředku, ale k jinému, nežli k účelu po zákonu mu příslušejícímu. Stačí, že pohrůžka byla objektivně bezprávnou, aniž by záleželo na tom, zda ten, kdo jí použil, byl bezelstným, či obmyslným.

»Třetí osobou« po rozumu §u 875 obč. zák. jest pouze osoba nesúčastněná, není jí však ten, jehož pomocí byla smlouva uzavřena.

(Rozh. ze dne 8. září 1926, Rv I 31/26.)

Žaloba firmy proti žalovanému o zaplacení na základě jeho prohlášení, jímž se zaručil za svého zetě, byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Rozhodnutí tohoto sporu závisí na řešení otázky, zda jsou tu zákonné předpoklady pro neplatnost smlouvy z důvodů nespravedlivé a důvodné bázně podle §u 870, případně 875 obč. zák., totiž, zda žalovaný vzal na se rukojemský závazek a podepsal rukojemské prohlášení ze dne 28. prosince 1923, na němž je žaloba založena, jen z bázně (donucení), dále zda bázeň byla bezprávná a důvodná, a konečně zda snad byla

vyvolána třetí osobou a ve případě kladném, zda žalující firma na jednání oné třetí osoby měla účast, neb o něm aspoň zřejmě vědět musila. Nižší soudy zjistily, že Jindřich Š., zeť žalovaného, byv na zakročení zástupců žalující firmy dopraven na policii, nechtěl z počátku vůbec jednati o věci, t. j. o svém domnělém úmyslu odcestovati do ciziny bez zaplacení zbytku kupní ceny za zboží od žalobkyně odebrané, uváděje, že věc jest obchodem, který na policejní cestu nepatří a teprve, když mu bylo pohroženo trestním stíháním pro podvod a zatčením, dal se pohnouti k jednání a slíbil zástupcům žalobkyně, že opatří od svého tchána (žalovaného) záruční prohlášení za pohledávku žalobkyně pro případ, že by odejel do ciziny. Dále zjistily nižší soudy, že pohružka vazby byla vážnou a bezprostřední a že i žalovaný dal se pohnouti k podepsání připraveného již rukojemského prohlášení jen tím, že mu jeho zeť oznámil, že bude jinak vzat do vazby na trestní udání žalující firmy a jen pod nátlakem obavy o pověst rodiny a o obchodní pověst zeťovu. Z těchto zjištění právem nižší soudy vyvodily, že Jindřich Š. požádal žalovaného o podpis na rukojemském prohlášení a že žalovaný podpis ten dal jen následkem důvodné bázně, že bude Š. pro podvod stíhán a hned do vazby vzat. Jeho smluvní vůle nebyla volná. Neprávem napadá dovolání názor odvolacího soudu, že se žalovaný ani nemohl zabývati otázkou, zda by se stalo zatčení právem či neprávem, protože jemu záleželo na tom, aby vůbec zabránil zatčení a s ním spojeným zlým následkům. Také na tom nezáleží, zda vazbou hrozili zástupci žalující firmy, či jen policejní úředník, ale ovšem v důsledku udání zástupců žalobkyně. Dále je zkoumati, zda bázeň (pohružka) Jindřicha Š. a žalovaného byla nespravedlivá. Nespravedlivou jest bázeň (správně pohružka) tehdy, neměl-li hrozící práva použití donucovacího prostředku, jehož použil, nebo použil-li přípustného donucovacího prostředku, ale k jinému než podle zákona jemu příslušejícímu účelu. V tomto směru snaží se žalující firma v dovolání, jako se o to snažila již v nižších stolicích, vylíčiti jednání Š-ovo při uzavření a plnění kupní smlouvy tak, jakoby šlo o podvodné vylákání zboží na úvěr, nebo jakoby žalobkyně měla aspoň subjektivně dosti důvodů pro podezření v tomto směru a jakoby tedy právem se byla obrátila o pomoc na policii. Zejména klade žalobkyně velkou váhu na to, že prý Š. chystal se odejeti do Ameriky, nezaplativ ještě značný zbytek kupní ceny, a že ji před dodávkou zboží ujišťoval, že zboží prodal dále prvotřídní americké společnosti a že prý také jmenoval určitou společnost, že však ve skutečnosti je prodal insolventnímu soukromníku. Dlužno přisvědčiti závěrům obou nižších soudů, že ani z tvrzení žalující strany, ani z rozsáhlé korespondence nelze proti Š-ovi vyvoditi podezření, že by snad byl již v době objednávky neměl úmyslu platiti a že by byl chtěl jen listivě zboží na úvěr vylákati; naopak že jest odůvodněným úsudek, že sám byl zklaman co do důvěryhodnosti a solventnosti svého amerického odběratele, protože jest nemyslitelné, že by s ním byl uzavíral obchod, z něhož pak ničeho nedostal, a že by byl na sebe uvalil značný dluh vůči žalující firmě. K tomu možno ještě dodati, že (jak jest nesporno) Š. zaplatil na kupní cenu 48.000 Kč žalobkyni a že sám v létě 1922 dojel do Ame-

riky, aby tam svou pohledávku vymáhal, kteréžto skutečnosti jistě nepoukazují na úmysl připravit žalobkyni lstivě o kupní cenu za zboží. Sdílí tedy dovolací soud názor nižších soudů, že žalující firma neměla příčiny dovolávati se zakročení policie pro čin trestný, že neměla práva používati donucovacího prostředku, jehož použila, a že pohrůžka trestním stíháním a vazbou byla bezprávnou. Zda byli zástupci žalující firmy bezelstní, či obmyslní, zda jednali bez viny, či zaviněně, jest lhostejno, stačí, že pohrůžka byla objektivně bezprávnou (sr. také motivy k §§ 870 a 875 str. 257 a 259). I kdyby byl Š. v době udání na policii měl úmysl odejeti do Ameriky (což jako svědek vylučoval), nic by z toho pro podezření z podvodu nenásledovalo. Zbývá již jen otázka, zda nátlak na žalovaného byl vykonán osobou »třetí« a pakli ano, zda na jejím jednání měla žalobkyně účast, neb o něm zřejmě věděti musila. Třetí osobou po rozumu §u 875 obč. zák. jest jen osoba nesúčastněná, není jí však ten, jehož pomocí byla smlouva uzavřena. A tak tomu bylo v tomto případě. Zástupci žalující firmy učinili nátlak na Š-a, aby záručné prohlášení od svého tchána opatřil, a tento byl jen sprostředkovatelem tohoto nátlaku na žalovaného. Jde tedy správně o případ §u 870 obč. zák., o nátlak (nepřímý) se strany druhého smluvníka. Ale, i kdyby se za to mělo, že Š. byl osobou třetí, měli zástupci žalující firmy aspoň účast na jednání Š-ovu a kdyby ani toho nebylo, musili si toho býti vědomi, že táž obava, která přiměla Š-a k ochotě, by opatřil záručné prohlášení tchánovo, bude také působiti na žalovaného, by prohlášení dal. I v tom směru dlužno souhlasiti s právním posouzením odvolacího soudu.

Čís. 6249.

Žalobu o vyklizení obchodních místností a bytu úpadcova jest řídití proti správci úpadkové podstaty.

(Rozh. ze dne 8. září 1926, Rv I 1409/26.)

Rozsudkem ze dne 20. listopadu 1925 byla úpadková podstata Alfreda S-a uznána povinnou vykliditi obchodní místnosti a byt v domě žalovaného. Žalobu úpadce Alfreda S-a, by rozsudek ten byl prohlášen zmatečným, procesní soud první stolice zamítl. Důvody: Jest především otázkou, zda jde o nárok ve smyslu §u 6 (3) konk. ř. K otázce této nelze přisvědčiti. Předpis §u 6 (3) konk. ř. týká se sporů o nároky, které se vůbec netýkají jmění náležejícího do úpadkové podstaty, zvláště o nároky na osobní plnění úpadce, jež ovšem mohou za úpadkového řízení býti zahájeny proti úpadci nebo od něho a může býti v nich pokračováno. O takový nárok tu nejde, ježto nájemní právo jest považováti za právo majetkové, jež podléhá exekuci. Nehledíc k tomu, nelze tento nárok podřaditi pod § 6 (3) konk. ř., ježto z §u 23 konk. ř. vychází jasně na jevo, že správce úpadkové podstaty nebo pronajímatel, jestliže úpadce najal nebo propachtoval nějakou věc, může bez újmy nároku na náhradu škody smlouvu vypovědět v zákonné nebo